

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XXIV. Idem. a in eodem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

tro, nullâ Antiochenæ Ecclesiæ factâ mentione Notavit Grotius in floribus ad dist. l. 1.

9. Adhuc quarto sæculo erant tantum hæ tres Sedes Patriarchales à D. Petro instituta, Hierosolymitana enim cœpit jus illud obtinere in Concilio Chalcedonenfi sub Leone I. celebrato anno 451. prius enim erat tantum Episcopatus subiectus in prima instantia Cæsareæ, & per appellationem Patriarchæ Antiocheno: honorariè tamen ejus Præsul Patriarcha dicebatur ad hoc dumtaxat, ut consensus in Conciliis post tres veros Patriarchas immediatè haberet, nullatenus vero ad jurisdictionem in territorio Patriarchali exercendam. Luvénalis ergo Episcopus Hierosolymitanus habuit pro territorio Patriarchali tres Palæstinas, & annumeratus est actione 7. inter veros Patriarchas, quod actione 16. concessum fuit Anarolio Archiepiscopo Constantinop. & ita Antistes Heliæ dignitatem Patriarchalem paulatim sibi usurpavit, motus ex eo, quia frequentia peregrinorum ad ipsam urbem confluentium, ut loca sacra venerentur, magna fuerat: quare plus honorandus erat Hierosolymorum Antistes, quàm Cæsarenses Metropolita. Constantinopolitanus verò Antistes Imperatorum præsidio eandem dignitatem usurpavit, quare Nicolæus ad consulta Bulgar. cap. 92. ait: Constantinopolitanus autem, & Hierosolymitanus antistes, licet dicantur Patriarchæ, non tamen tantæ auctoritatis, quanta superiores, id est Alexandrinus, & Antiochenus existunt. Notarunt Carolus à sancto Paulo in præm. geograph. sacr. Angelus Petrica de appellat. disput. 4. Cæsar de Eccles. hierarch. disp. 4. §. 3. Germonius lib. 2. sacror. cap. 4. Dartis in 99. dist. Postea tamen laxato rigore vocis quilibet primas Patriarcha dici cœpit, ut Aquileiensis, Seleucienfis, Turonensis, Tolctanus, & alii, de quibus minoribus Patriarchis plura congesterunt Berterius diatrib. 2. Acunna de primatu Brachar. cap. 4. Cæsar de Eccles. hierarch. disp. 4. §. 3. Aubertus Mireus in notit. Episc. lib. 1. cap. 14.

Unde quæri solet, an una, eademque sit dignitas Primatis, & Patriarchæ! Et nullam inter eos dari differentiam suadet ex cap. 1. 99. dist. ibi: ipsi quoque in civitatibus, vel locis nostros Patriarchas, vel Primates, qui unam formam tenerent, licet diversa sint nomina, leges divina, & ecclesiastica poni, & esse jussurunt. Et cap. conquestus, ibi: Primates enim, vel Patriarchas; 9. quæst. 3. cap. nunc verò, juncta inscriptione eadem. Et ita docuerunt Gonzalez ad regul. 8. Cancellaria. glos. 41. num. 15. Chastaneus in catalogo, 4. part. consider. 9. Cæsar de Eccles. hierarch. disput. 4. §. 1. num. 2. Fiesacus in dist. cap. duo, §. 8. de offic. ordin. Villaroël. tom. 1. regim. eccl. part. 1. quæst. 4. articulo sexto. Sed verius dicendum est, in hac parte discrimen esse constituendum inter Provincias Ecclesiæ Orientalis, & Occidentalis; nam in Oriente ubi sunt suprâ relati Patriarchæ majores, magna differentia versatur inter Patriarchas, & Primates; quia tantum quatuor majores Patriarchalem jurisdictionem exercent, cap. sacrosancta, cep. renovantes, cap. dissimimus, 22. dist. authent. de ecclesiasticis titulis, post princip. collat. 9. In Provinciis verò occidentalibus nulla versatur realis differentia inter Patriarchas, & Primates: quo modo varia loca Concilii Tridentini de his Patriarchis minoribus exponit Acunna de Primatu Brachar. cap. 3. Et hæc de origine, & progressu Patriarcharum sufficiant: eorum jurisdictionem, & munia longum foret recensere. Videndi sunt Barbosa lib. 1. juris eccles. cap. 6. & de potest. Episcop. 1. part. tit. 1. cap. 7. Cæsar. dist. disput. 4. de Eccles. hierarch. Franc. Hallier. de hierarch. juris. lib. 4. per tot. Carrier. tom. 2. digesti fidei. fol. 630. Acunna de Primatu Brachar. cap. 1. cum sequent. Carolus à S. Paulo in præm. geograph. sacr. 1. Dartis de beneficiis, cap. 2. sect. 1. Azor part. 2. inst. lib. 3. cap. 35. quæst. 2. & 5. Theophilus tom. 8. de primatu Lugdun. cap. 1. §. Ant. August. in epit. jur. lib. 2. per tot. Samuel Petitus lib. 2. observ. cap. 11.

CAPVT XXIV.

Idem. ^a in eodem.

VT privilegia, quæ quibusdam religiosis personis Rom. concessit Ecclesia, permancant inconcussa, quædam in eis duximus declaranda, ne minus sanè intellecta, protrahuntur ad abusum, propter quæ possint meritò revocari: quia privilegium meretur ^b amittere, qui permiffa sibi abutitur potestate. Sanè quibusdam regularibus Apostolica Sedes indulget, ut his, qui fraternitatem eorum assumpserint, si fortè Ecclesiæ, ad quas pertinent, à divinis officiis fuerint interdicti, ipsosq; mori contigerit, ecclesiastica sepultura non negetur, nisi ^c excommunicati, vel nominatim fuerint interdicti; suosque confratres, quos Ecclesiarum Prælati apud Ecclesias suas non permiserint sepeliri, nisi excommunicati, vel interdicti fuerint nominatim, ipsi ad Ecclesias suas deferant tumulandos. Hæc autem de illis ^d fratribus intelligimus, qui vel adhuc manentes in sæculo eorum Ordini sunt obligati, mutato habitu sæculari; vel eis, qui sua bona dederunt inter vivos, retento sibi, quandiu in sæculo vixerint, usufructu; qui tamen sepeliantur apud ipsorum regularium, vel aliorum non interdictas Ecclesias, in quibus elegerint sepulturam: ne si de quibuslibet ipsorum fraternitatem assumentibus fuerit intellectum, pro duobus, aut tribus denariis annuatim sibi collatis dissolvatur pariter, & vilescat ecclesiastica disciplina certâ tamen & ipsi obtineant remissionem à Sede Apostolica sibi concessâ. Illud etiâ, quod hujusmodi regularibus est indultum, ut si qui fratrum suorum, qui ab eis missi fuerint ad recipiendas fraternitates, sive collectas, in quamlibet civitatē, vel castellum,

lum, vel vicum advenerint, si forte locus à divinis sit officiis interdictus, in eorum jocundo adventu semel in anno aperiantur Ecclesiæ, ut exclusis excommunicatis, divina ibi officia celebrentur: sic intelligi volumus, quod in eadem civitate, aut castro, vel villa una tantum Ecclesiæ ejusdem Ordinis fratribus semel, ut dictum est, aperiantur in anno; quia licet pluraliter dictum est, quod in eorum jocundo adventu Ecclesiæ aperiantur; non tamen ad Ecclesias ejusdem loci, quas visitarent, sed prædictorum conjunctim referendus est intellectus: ne si hoc modo singulas eisdem loci visitarent Ecclesias, nimium vilipendi contingeret sententiam interdicti. Qui verò contra declarationes prædictas quicquam sibi præsumperint usurpasse, sub jaceant disciplina.

NOTÆ.

1. a **Eodem.** Ita etiam legitur in quarta collectione, sub hoc tit. cap. 7. & textus hic reperitur in ipso Concilio Lateran. celebrato sub Innocentio III. can. 57.
2. b **Amittitur.** Cap. ubi ista 7. 74. dist. cap. privilegium 63. 11. quest. 3. l. qui sine 38. ff. de negot. gest. quia prætextu privilegiorum aliena usurpare absonum est, l. 2. Cod. de privil. schol. Auth. de mandat. Princip. §. delinquentes, cap. Abbates 25. de v. s. Illustrant Belluga in specul. Princip. rubric. 35. num. 12. Carolus Tapia in l. final. C. de conscri. Princip. cap. 7. part. 2. num. 1. Martinus Magerus in advocat. armata, cap. 16. à num. 637. Altamiran. in rubric. de filiis offic. cap. 4. num. 45. non tamen ipso jure per

abusum amittitur privilegium, sed sequutà sententiã: quo modo textum hunc, & in cap. cum explantare, hoc tit. ibi: Privilegium omnino meretur amittere, qui permisa sibi abutitur libertate: & D. Augustin. serm. 247. de tempore, ibi: Iudicio legum jure ab obtenta dignitate dejecti, qui privilegio sibi concessio abutitur, exponit Bruno Challaing. de privil. regul. tract. 2. cap. 5. propos. 3. & Gibal. tom. 2. scient. can. lib. 7. cap. 9. quest. 4.

c **Excommunicati.** Qui arcendi sunt à sepultura ecclesiastica, juxta tradita in cap. sacris de sepultur.

d **Fratribus.** De quibus egi in cap. 3. §. de confratribus, hoc tit. & credo Patres Concilij Lateran. respexisse in præsentì canone ad eos confratres Ordinis Hierosolymitani.

CAPVT XXV.

Idem a in eodem.

Quod nonnullis est religionis indultum, in favorem Pontificalis officii ad Episcopos extensum concedimus, ut cum commune terræ fuerit interdictum, excommunicatis, & interdictis exclusis, possint quandoque januis clausis, suppressâ voce non pulsatis campanis, divina officia celebrare: nisi ipsum hoc illis expressè fuerit interdictum. Verum hoc illis concedimus, qui causam aliquam non præstiterint interdicto, nec quidquam fraudis ingesserint, tale compendium ad iniquum dispendium protrahentes.

NOTÆ.

1. a **Eodem.** Ita etiam legitur in quarta collectione, sub hoc tit. cap. 8. & reperitur textus hic in ipso Concilio Lateran. part. 58. In præsentì

id privilegio conceditur Episcopis, quod hodie jure communi omnibus competit, ex cap. finali, de sent. excom. in 6. ut dicemus in c. quod in te de pen. & remiss. ubi commentarium de interdicto, & ejus effectibus dabimus.

CAPVT XXVI.

Honorius III. *Archiepiscopis, & Episcopis, in quorum diocesis monasteria, & Prioratus Duniacensis monasterio subiecta consistunt.*

Quantò amplius. *Et infra.* Sanè dilecti filii Abbas, & conventus Duniacensis gravem nobis querimoniam obtulerunt, quòd quidam vestrum, & vestrorum officiales, cum in eos, & sui Ordinis monachos non possint excommunicationis, & interdicti proferre sententias, eo quod super hoc Apostolica Sedis privilegiis sint muniti, in eos qui molunt in molendinis, vel coquant in furnis eorum, quique vendendo, seu emendo, aut alias eis communicant, sententias proferunt memoratas, & sic Apostolicorum privilegiorum non vim & potestatem, sed sola verba fervantes, dicti Ordinis monachos quodam modo excommunicant, dum eis alios communicare non sinunt.